

Силабус
навчальної дисципліни
АНТИКРИЗОВІ МОДЕЛІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

2022-2023 навчальний рік

Освітня програма «Економіка», Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціальність 051 «Економіка», Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рівень вищої освіти бакалавр

Рівень вищої освіти перший

Викладач	КІРКОВА Наталя Петрівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/gef/structure-gef/kaf-fin/composition-kaf-fin/kirkova/
Контактний тел.	0997413789
E-mail викладача:	Kirkovanp1@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуально із застосуванням дистанційних технологій

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 (90)	16	14	60	залік

Семестр: весняний (4 семестр)

Мова навчання: українська

Ключові слова: страхування, страхові послуги, страхові компанії, антикризові моделі управління.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини, що виникають у сфері страхування на різних рівнях господарювання.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи знань, необхідних в сфері страхування; знайомство з теорією страхування, його економічною сутністю, з принципами організації страхового бізнесу, видами страхування і перспективами їх розвитку, зі сферою застосування страхових послуг у сучасному суспільстві; фінансовими основами страхової діяльності; значенням маркетингу та реклами у страховому бізнесі.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та

страхування). ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування

Зміст курсу: Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації. Тема 2. Порядок укладення і ведення страхового договору. Тема 3. Страхування життя та пенсій. Тема 4. Страхування від нещасних випадків. Тема 5. Медичне страхування. Тема 6. Сільськогосподарське страхування. Тема 7. Страхування технічних ризиків. Тема 8. Страхування фінансово-кредитних ризиків. Тема 9. Автотранспортне страхування. Тема 10. Морське страхування. Тема 11. Авіаційне страхування. Тема 12. Страхування майна і відповідальності. Тема 13. Основи теорії і організації актуарних розрахунків. Тема 14. Елементи математичного і статистичного апарату. Тема 15. Основи тарифних розрахунків з ризикових видів страхування. Тема 16. Основи тарифних розрахунків з страхування життя. Тема 17. Математичні основи побудови резерву. Тема 18. Сутність і функції перестраховування. Тема 19. Програми перестраховування.

Методи навчання: лекція, бесіда, частково-пошуковий, фактчекінг, пошуковий, дослідні роботи; метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): особливістю проведення навчальних занять є практична направленість курсу. Передбачається написання міні-наукових робіт з аналізу страхових процесів в країнах світу, визначення особливостей страхування за різними видами ризиків, оцінка страхових потужностей, дослідження динаміки і прогнозування рівня розвитку страхового ринку, обов'язковий аналіз сучасних підходів до розрахунків страхових премій, страхових резервів в різних країнах світу.

Викладачі та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись відповідних положень БДПУ та розуміти, що за їх порушення несуть особисту відповідальність. Відвідування лекцій є особистим вибором здобувача освіти. Під час практичних занять здобувачі освіти відповідають на оприлюднені заздалегідь проблемні питання, приймають участь у дискусіях та обговореннях, розв'язують практичні задачі, презентують самостійно досліджену інформацію, яка заслуговує значної кількості балів. Під час самостійної роботи здобувачі готують індивідуальні завдання з курсу, згідно вимог положення «Про академічну доброчесність у БДПУ» і обов'язково завантажують на платформу MOODLE у встановлені терміни. Право на перескладання поточних оцінок можуть отримати лише ті здобувачі, які пропустили заняття з поважних причин (лікарняний чи відрядження). Перескладання відбувається у формі усної співбесіди.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: ПК, Smart-board, PowerPoint, Zoom, Moodle.

Система оцінювання та вимоги: У кожного здобувача вищої освіти є можливість набрати в процесі навчання до 100 балів (внутрішня університетська шкала). Результати оцінювання навчальної дисципліни переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

В процесі навчання можна набрати до 100 балів Велика кількість тем дає можливість за кожен отримати до 5 балів і за останні три до 7, 7 та 6 балів відповідно. Враховується самостійне виконання завдань, фактчекінг, інформація наукового характеру. За умови відсутності здобувача на занятті, кожному надається можливість дистанційної роботи чи консультації і прийому готових завдань під час індивідуальної роботи з викладачем. Якщо тема, означена робочою програмою, не розглядається на лекції, або практичному занятті, то бали за самостійне опрацювання також нараховуються згідно таблиці. Для кожного здобувача вищої освіти інформація про критерії оцінювання та його успішність доступна у Moodle.

Об'єктами поточного контролю є: систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру щодо вивчення та засвоєння програмного матеріалу компоненти; результативність розв'язання практичних задач, рівень виконання здобувачем завдань для самостійного опрацювання, які завантажуються на платформу Moodle у встановлені терміни.

Системою нарахування балів передбачена максимальна кількість балів: до 4 балів за практичне заняття, а саме: до 3 балів – за усні відповіді під час практичних занять і розв'язання практичних завдань до 1 балу. За виконання завдань за результатами самостійної роботи здобувачі отримують від 0 до 3 балів (залежить від теми) за системний підхід до розкриття теми та розв'язання задачі з реальними даними, які відповідають процесам теми, враховується рівень складності завдання та обсягу, до 4 балів – за виконання індивідуальних завдань. Оцінювання проводиться за такими критеріями: 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; 2) уміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні практичних завдань; 3) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки. Максимальний бал ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувачем або його усної відповіді всім трьом зазначеним критеріям.

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	
ЗМ 1		ЗМ 2			ЗМ 3			ЗМ 4				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
ЗМ 5						ЗМ 6						
T13		T14		T15		T16		T17		T18	T19	
5		5		5		5		7		7	6	

	Практ. робота	Розв. задач	Сам. робота	Інд. робота	Разом
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади страхових процесів					
Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації.			0-3	0-2	0-5
Тема 2. Порядок укладення і ведення страхового договору.	0-3	0-1	0-0,5	0-0,5	0-5
Разом за змістовим модулем	0-3	0-1	0-3,5	0-2,5	0-10
Змістовий модуль 2. Особисте страхування					
Тема 3. Страхування життя та пенсій.	0-3	0-1	0-0,5	0-0,5	0-5
Тема 4. Страхування від нещасних випадків.			0-2,5	0-2,5	0-5
Тема 5. Медичне страхування.	0-3	0-1	0-0,5	0-0,5	0-5
Разом за змістовим модулем	0-6	0-2	0-3,5	0-3,5	0-15
Змістовий модуль 3. Аналіз страхування за різними видами ризиків					
Тема 6. Сільськогосподарське страхування.			0-3	0-2	0-5
Тема 7. Страхування технічних ризиків.	0-3	0-1	0-0,5	0-0,5	0-5
Тема 8. Страхування фінансово-кредитних ризиків.	0-3	0-1	0-0,5	0-0,5	0-5
Разом за змістовим модулем	0-6	0-2	0-4	0-3	0-15
Змістовий модуль 4. Особливості транспортного страхування					
Тема 9. Автотранспортне страхування.			0-3	0-2	0-5

	Практ робота	Розв. задач	Сам. робота	Інд. робота	Разо м
Тема 10. Морське страхування.			0-3	0-2	0-5
Тема 11. Авіаційне страхування.	0-3	0-1	0-0,5	0-0,5	0-5
Тема 12. Страхування майна і відповідальності.			0-3	0-2	0-5
Разом за змістовим модулем	0-3	0-1	0-9,5	0-6,5	0-20
Змістовий модуль 5. Основи актуарних розрахунків					
Тема 13. Основи теорії і організації актуарних розрахунків.			0-3	0-2	0-5
Тема 14. Елементи математичного і статистичного апарату.			0-3	0-2	0-5
Тема 15. Основи тарифних розрахунків з ризикових видів страхування.	0-3	0-1	0-0,5	0-0,5	0-5
Тема 16. Основи тарифних розрахунків з страхування життя.			0-3	0-2	0-5
Разом за змістовим модулем	0-3	0-1	0-9,5	0-6,5	0-20
Змістовий модуль 6. Оцінки програм резервування в страхуванні					
Тема 17. Математичні основи побудови резерву.	0-2	0-1	0-2	0-2	0-7
Тема 18. Сутність і функції перестраховування.			0-3	0-4	0-7
Тема 19. Програми перестраховування.	0-1	0-1	0-2	0-2	0-6
Разом за змістовим модулем	0-3	0-2	0-7	0-8	0-20
Разом за змістовні модулі	0-24	0-9	0-37	0-30	0-100
Всього					0-100

Список рекомендованих джерел

Основні

1. «Про страхування»: Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. Дата оновлення 10.12.2020 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.12.2020).
2. Копич І. М., Сороківський В. М., Черкасова С. В., Сороківська М. В. Актуарні розрахунки: підручник. Львів : Новий Світ,- 2020. 214 с.
3. Кузьменко О. В., Бойко А. О., Койбічук В. В., Боженко В. В. Актуарні розрахунки: конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2019. 225 с.
4. Говорушко Т. А. Страхові послуги: підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 376 с.
5. Плиса В. Й. Страхування : Підручник. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
6. Горбач Л.М., Кадебська Е.В. Страхування : підручник. Київ: Кондор - Видавництво, 2016. 544 с

Додаткові

7. Пацурія Н. Правове регулювання у сфері страхування та перестраховування: проблеми теорії і практики: монографія. Київ: Ліра. 2017. 256 с
8. Говорушко Т. А., Стецюк В. М. Страхування: навч. посіб. Київ. Львів: «Магнолія 2006», 2014. 328 с
9. Голод А. Страхування в туристичній діяльності: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2016. 156 с

Інформаційні ресурси

10. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

11. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. URL: <http://www.nfp.gov.ua>
13. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua
14. Страховий рейтинг Insurance TOP. URL: www.insurancetop.com
15. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: [з: http://www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)
16. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>